AFRİKA HALKININ, MEKKE HALKININ HİLALİ GÖRMESİYLE ORUCA BAŞLAMALARI MÜMKÜN MÜDÜR?

هل يمكن لأهل أفريقيا أن يصوموا برؤية أهل مكة؟

باللغة التركية

İlmî Araştırmalar ve Dâimî Fetvâ Komisyonu

اسم المؤلف

اللجنة الدائمة للبحوث العلمية والإفتاء

Çeviren
Muhammed Şahin

ترجمة

محمد شاهين

Gözden Geçiren
Ali Rıza Şahin

مراجعة

علي رضا شاهين

Soru:

Afrika halkının, Mekkelilerin hilali görmesiyle oruca başlamaları mümkün müdür?

Cevap:

Suudi Arabistan Büyük Âlimler Kurulu bu meseleyi daha önce incelemiş ve şu içerikteki bir karar çıkmıştır:

1. Hilallerin farklı yerlerde ve farklı zamanlarda görülebileceği aklen ve hissen delillerle bilinen şeylerdendir. Âlimlerden hiçbirisi bu konuda ihtilaf etmemiştir. Müslüman âlimler arasındaki ihtilaf sadece hilalin farklı yerlerde ve zamanlarda görülmesine itibar edilip-edilmeyeceği konusunda vukû bulmuştur.

2. Hilalin farklı yerlerde ve zamanlarda görülmesine itibar edip-etmeme meselesi içtihada konu olan nazarî meselelerden birisidir. İlimden ve dînden nasibi olanlar arasında bu konuda ihtilaf vardır. Bu ihtilaf, içtihadında isabet edenin iki sevap, hata edenin tek sevap aldığı bir ihtilaftır.

İlim ehli bu meselede iki görüşe ayrılmışlardır:

Bir kısmı, hilalin farklı yerlerde ve zamanlarda görülmesine itibar edileceği görüşündedir.

Bir kısmı hilalin farklı yerlerde ve zamanlarda görülmesine itibar edilmeyeceği görüşündedir.

Her iki grup da Kitap ve Sünnet'ten deliller getirmişlerdir.

Aşağıdaki ayet ve hadisler her iki görüş için de delil olmaya elverişli olduğu için bazen her iki taraf da aynı nassı delil olarak kullanmışlardır:

﴿ ۞يَسۡـَٔلُونَكَ عَنِ ٱلۡأَهِلَّةِۖ قُلۡ هِيَ مَوَٰقِيتُ لِلنَّاسِ وَٱلۡحَجِّۗ ... ﴾ [سورة البقرة من الآية:189]

"Sana hilal şeklinde yeni doğan ayları sorarlar. De ki: Onlar, insanlar, özellikle hac için vakit ölçüleridir."[1]

Hadis:

"Ramazan hilalini gördüğünüzde oruca başlayın, Şevval hilalini gördüğünüzde orucu bırakın (bayram yapın)."

Bunun sebebi; nassı farklı şekilde anlamaları ve her birinin bu nasla delil getirmede farklı bir yol tutmalarıdır.

Kurulun uygun görüp takdir etmesi ve bu meseledeki ihtilafın korkutucu sonuçlar doğuracak etkisinin olmaması da gözönünde bulundurularak denilebilir ki, bu dînin ortaya çıkışının üzerinden ondört asır geçtiği halde İslâm ümmetinin tek bir ru'yet üzerinde birleştiği bir dönem bilmiyoruz. Bu sebeple Büyük Âlimler Kurulu üyeleri uygulamanın olduğu gibi bırakılması, bu konunun deşelenmemesi ve her bir İslâm devletinin bu meselede işaret edilen iki görüşten birini kendi âlimleri vasıtasıyla tercih etme hakkına sahip olduğu, zirâ her iki görüşün de kendisine ait delilleri ve dayanağının olduğu görüşündedir.

3. Kurul meclisi, hilallerin hesapla tespiti meselesini, Kitap ve Sünnet'te geçen bilgileri ve ilim ehlinin bu konudaki sözlerini incelemiş ve şer'î meselelerde hilallerin tespiti konusunda hesaba itibar edilmeyeceğini oy birliği ile kararlaştırmıştır. Çünkü Nebi -sallallahu aleyhi ve sellem- şöyle buyurmuştur:

"Ramazan hilalini gördüğünüzde oruca başlayın, Şevval hilalini gördüğünüzde orucu bırakın (bayram yapın)**."**

"Ramazan hilalini görmedikçe oruç tutmayın, Şevval hilalini görmedikçe bayram yapmayın."

Bu anlamda başka deliller de vardır.

Başarı Allah'tandır.

Allah Teâlâ, Nebimiz Muhammed'e, O'nun âile halkına ve ashâbına salât ve selâm eylesin.[2]

---

[1] Bakara Sûresi: 189

[1] İlmî Araştırmalar ve Dâimî Fetvâ Komisyonu Fetvâları, fetvâ no: 3686